

Verordnungsblatt für das Generalgouvernement

Dziennik Rozporządzeń
dla Generalnego Gubernatorstwa

1943	Ausgegeben zu Krakau, den 19. März 1943 Wydano w Krakau, dnia 19 marca 1943 r.	Nr. 20
Tag dzień	Inhalt/Treść	Seite strona
28. 2. 43	Anordnung Nr. 12 der Bewirtschaftungsstelle für Eisen und Stahl im Generalgouvernement Zarządzenie Nr 12 Urzędu Gospodarowania Żelazem i Stalą w Generalnym Gubernatorstwie	125 125

Anordnung Nr. 12

der Bewirtschaftungsstelle für Eisen und Stahl
im Generalgouvernement.

Vom 28. Februar 1943.

Betrifft: Bestellregelung für spanabhebende Werkzeuge.

Auf Grund des § 1 Abs. 2 der Verordnung über die Errichtung der Bewirtschaftungsstelle für Eisen und Stahl im Generalgouvernement vom 27. Januar 1940 (VBlGG. I S. 43) ordne ich mit Zustimmung der Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Wirtschaft) an:

§ 1

Sachlicher Geltungsbereich.

(1) Diese Anordnung gilt für Werkzeuge (einschließlich Spezialwerkzeuge) für spanabhebende Formung aus legiertem und unlegiertem Stahl (einschließlich Guß) sowie für Werkzeuge, die mit Hartmetall oder Hartlegierungen bestückt sind, wie

Spiralbohrer
Fräser
Messerköpfe
Reibahlen
Senker
Räumnadeln
Gewindeschneidwerkzeuge
Metallkreissägen und Schlitzfräser

Metallängsagen
Dreh- und Hobelstähle.

(2) Ausgenommen von dieser Anordnung sind:

Feilen
Raspeln
Handmeißel
Handschaber
Holzsägen.

Zarządzenie Nr 12

Urzędu Gospodarowania Żelazem i Stalą
w Generalnym Gubernatorstwie.

Z dnia 28 lutego 1943 r.

Dotyczy: unormowania zamówień na narzędzia skrawające wiorami.

Na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia o założeniu Urzędu Gospodarowania Żelazem i Stalą w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 27 stycznia 1940 r. (Dz. Rozp. GG. I str. 43) zarządzam za zgodą Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Gospodarki):

§ 1

Rzeczowy zakres mocy obowiązującej.

(1) Zarządzenie niniejsze odnosi się do narzędzi (łącznie z narzędziami specjalnymi) nadających kształty obróbkom przez skrawanie wiorów ze stali z domieszką stopową i ze stali bez tej domieszki (łącznie z żeliwem) jako też do narzędzi, zaopatrzonych w twardej metal lub w twarde stopy, jak

wiertła spiralne
frezy
uchwyty noży
rozwiertaki
świdry
przetłaczaki
narzędzia do nacinania gwintów
piły tarczowe do metali i frezy do frezowania rowków
piły długie do metali
noże do tokarek i do strugawek.

(2) Zarządzenie niniejsze nie odnosi się do:

piłników
raszpli
wycinaków ręcznych
szabrow ręcznych
pił do drzewa.

§ 2

Aufteilung der Bestellungen.

(1) Besteller haben ihre Aufträge auf Lieferung von Werkzeugen der in § 1 Abs. 1 genannten Art nach Bedarfsmengen je Kalendermonat (Monatsbedarfsmengen), für den das Werkzeug benötigt wird (z. B. März 1943, April 1943 usw.) zu unterteilen. Die Monatsbedarfsmengen sind wieder nach Werkzeugsorten und -abmessungen zu gliedern.

(2) Besteller, deren Aufträge in einem Kalendervierteljahr bei ihren Werkzeuglieferern im Generalgouvernement, im Deutschen Reich und in außerdeutschen Gebieten in ihrer Gesamtheit den Betrag von 100 Zloty bzw. 50 Reichsmark nicht übersteigen, brauchen die Unterteilung gemäß Abs. 1 nicht vorzunehmen, sofern die Aufträge einem Werkzeughändler erteilt werden. Im übrigen dürfen Bestellungen ohne die in Abs. 1 vorgeschriebene Unterteilung von Werkzeuglieferern nicht angenommen werden.

(3) Für die bei Inkrafttreten dieser Anordnung bereits erteilten Aufträge ist die Unterteilung gemäß Abs. 1 bis spätestens 31. März 1943 nachzuholen. Bestellungen, die bis dahin nicht nach Maßgabe des Abs. 1 ergänzt worden sind, verlieren mit diesem Zeitpunkt ihre Rechtswirksamkeit.

§ 3

Bestellungen des Werkzeugverbrauchers.

(1) Die von einem Werkzeugverbraucher an Werkzeuglieferer im Generalgouvernement, im Deutschen Reich und in außerdeutschen Gebieten für die einzelnen Monate erteilten Aufträge dürfen in ihrer Gesamtheit nicht höher sein, als der Werkzeugverbraucher für die Ausführung seiner Fertigung nachweisbar bei größter Sparsamkeit in den betreffenden Monaten an Werkzeugen benötigt. Schnellstahl- und Hartmetallwerkzeuge dürfen nur bestellt werden, wenn sie für die Fertigung unbedingt erforderlich sind, vorbehaltlich der Berücksichtigung etwa angeordneter Umstellungsmaßnahmen.

(2) Bei der Feststellung der Monatsbedarfsmengen darf der Werkzeugverbraucher Sicherheitszuschläge nicht berechnen.

(3) Übersteigt der Lagerbestand des Werkzeugverbrauchers den dreifachen Wert seines letzten nachweisbaren Monatsverbrauches, so muß er dies bei der Feststellung der Monatsbedarfsmenge berücksichtigen. Ist der Lagerbestand geringer, so kann zusätzlich eine Menge bis zum dreifachen Wert des letzten nachweisbaren Monatsverbrauches neben den Monatsbedarfsmengen bestellt werden. Bestellungen dieser Art sind als Lagerbestellungen zu kennzeichnen.

(4) Der Lagerbestand umfaßt

1. diejenigen Werkzeuge, die im Eigentum des Werkzeugverbrauchers stehen, ohne Rücksicht darauf, ob sie sich auf eigenem oder fremdem Lager (z. B. auf dem Lager eines Spediteurs) befinden, einschließlich der Mengen, die vom Hauptlager eines Werkzeugverbrauchers auf verschiedene Lager und Ausgabestellen verteilt sind;
2. diejenigen Werkzeuge, die sich im Besitz des Werkzeugverbrauchers befinden und im Eigentum eines Dritten stehen.

§ 2

Podział zamówień.

(1) Zamawiający winni swoje zlecenia dostawy narzędzi, rodzaju wymienionego w § 1 ust. 1, podzielić według ilości zapotrzebowania na każdy miesiąc kalendarzowy (ilości zapotrzebowania miesięcznego), na który narzędzie jest potrzebne (np. marzec 1943 r., kwiecień 1943 r. itd.). Ilości zapotrzebowania miesięcznego należy znowu poseregować według rodzajów i wymiarów narzędzi.

(2) Zamawiający, których zlecenia w kwartale kalendarzowym u ich dostawców narzędzi w Generalnym Gubernatorstwie, w Rzeszy Niemieckiej i na obszarach poza niemieckich nie przekraczają w swojej ogólnej sumie kwoty 100 złotych wzgl. 50 marek niemieckich, nie potrzebują dokonywać podziału według ust. 1, o ile zleceń udziela się handlarzowi narzędzi. Poza tym dostawcom narzędzi nie wolno przyjmować zamówień bez podziału przepisanego w ust. 1.

(3) Odnośnie do zleceń udzielonych już w chwili wejścia w życie niniejszego zarządzenia, podziału według ust. 1 należy dodatkowo dokonać najpóźniej do dnia 31 marca 1943 r. Zamówienia, których do tego czasu nie uzupełniono stosownie do ust. 1, tracą z tą chwilą swoją skuteczność prawną.

§ 3

Zamówienia użytkowcy narzędzi.

(1) Zlecenia udzielone na poszczególne miesiące przez użytkowników narzędzi dostawcom narzędzi w Generalnym Gubernatorstwie, w Rzeszy Niemieckiej i na obszarach poza niemieckich nie mogą być w swej ogólnej sumie wyższe, aniżeli użytkowcy narzędzi, przy największej oszczędności w sposób dający się udowodnić, potrzebuje tych narzędzi w danych miesiącach do wykonania swego dzieła. Narzędzia ze stali szybko tnącej i narzędzia z twardego metalu wolno zamawiać tylko wtedy, jeżeli są one bezwarunkowo konieczne do wykonania dzieła, z zastrzeżeniem uwzględnienia ewentualnie zarządzonych środków zmierzających do przestawienia produkcji.

(2) Przy ustalaniu ilości zapotrzebowania miesięcznego nie wolno policzać użytkowcy narzędzi dodatków za bezpieczeństwo.

(3) Jeżeli zapas składowy użytkowcy narzędzi przewyższa trzykrotną wartość jego ostatniego dającego się udowodnić zużycia miesięcznego, to musi on to uwzględnić przy ustalaniu ilości zapotrzebowania miesięcznego. Jeżeli zapas składowy jest mniejszy, to można obok ilości zapotrzebowania miesięcznego dodatkowo zamówić pewną ilość aż do trzykrotnej wartości ostatniego zużycia miesięcznego dającego się udowodnić. Tego rodzaju zamówienia należy oznaczyć jako zamówienia składowe.

(4) Zapas składowy obejmuje

1. narzędzia stanowiące własność użytkowcy narzędzi bez względu na to, czy znajdują się one na własnym czy też na obcym składzie (np. na składzie ekspedytora), łącznie z ilościami rozdzielonymi z głównego składu użytkowcy narzędzi na różne składy i miejsca wydania;
2. narzędzia znajdujące się w posiadaniu użytkowcy narzędzi a stanowiące własność osoby trzeciej.

(5) Ändert sich bei einem Werkzeugverbraucher die Art oder der Umfang der Fertigung in einer Weise, daß sich sein Werkzeugbedarf verringert, oder ändert sich sein Lagerbestand an Werkzeugen (z. B. durch Eigenanfertigung), so muß er bereits erteilte Bestellungen entsprechend berichtigen.

§ 4

Bestellungen des Werkzeughändlers.

(1) Werkzeughändler haben die ihnen gemäß § 2 Abs. 1 erteilten Aufträge in derselben Weise an die Werkzeughersteller weiterzugeben. Gemäß § 3 Abs. 5 vorgenommene Berichtigungen des Werkzeugverbrauchers hat der Werkzeughändler bei seiner Bestellung zu berücksichtigen oder an die Werkzeughersteller weiterzuleiten.

(2) Aufträge, die der Werkzeugverbraucher ohne Aufteilung nach Bedarfsmengen gemäß § 2 Abs. 2 erteilt hat (Kleinaufträge), können vom Werkzeughändler als Bedarf des nächsten Monats im Rahmen seines bisherigen Sortiments zur Lagerergänzung verwendet werden. Diese Bestellungen dürfen erstmalig für den Monat März 1943 vorgenommen werden.

(3) Der Werkzeughändler muß sich den Empfang der ohne Unterteilung gelieferten Werkzeuge quittieren lassen und die Quittung als Beleg für Lagerergänzungsbestellungen zwei Jahre aufbewahren.

§ 5

Bestellerklärung.

(1) Bestellungen auf Lieferung von Werkzeugen dürfen nur erteilt und angenommen werden, wenn der Besteller auf dem Bestellschreiben eine von ihm unterschriebene Erklärung folgenden Wortlauts abgibt:

„Bestellung erfolgt in voller Kenntnis der Verordnung des Führers zum Schutze der Rüstungswirtschaft vom 21. März 1942 und der Anordnung Nr. 12 der Bewirtschaftungsstelle für Eisen und Stahl im Generalgouvernement vom 28. Februar 1943.“

(2) Der Besteller und der Lieferer haben die mit dieser Erklärung versehenen Bestellschreiben bzw. deren Durchschriften zur jederzeitigen Einsichtnahme durch die zuständigen Dienststellen zwei Jahre aufzubewahren.

(3) Werkzeughändler dürfen Kleinaufträge ohne die Erklärung gemäß Abs. 1 annehmen.

§ 6

Werkzeugkartei.

(1) Jeder Werkzeugverbraucher der in § 1 Abs. 1 genannten Werkzeuge hat eine Werkzeugkartei einzurichten und fortlaufend zu führen.

(2) Die Werkzeugkartei ist getrennt nach Werkzeugsorten, Abmessung und Werkstoff, aus dem die Werkzeuge hergestellt sind (Aufteilung nach Werkzeugstahl, Schnellstahl und Hartmetall), zu führen und muß ersichtlich machen

1. den jeweiligen Bestand nach Stückzahl,
2. die Bestandsbewegung durch Zugang und Abgang unter Angabe des Datums und des Lieferers bzw. Empfängers,
3. den Eigentümer, wenn fremde Bestände auf Lager gehalten werden,
4. Lagerhalter und Lagerort, wenn die Bestände auf einem fremden Lager gehalten werden.

(5) Jeżeli u użytkowcy narzędzi zmienia się rodzaj lub rozmiar wykonania w taki sposób, że zmniejsza się jego zapotrzebowanie na narzędzia, albo jeżeli zmienia się jego zapas składowy narzędzi (np. przez wykonanie dla własnych celów), to musi on odpowiednio sprostować udzielone już zamówienia.

§ 4

Zamówienia handlarza narzędzi.

(1) Handlarze narzędzi winni udzielone im według § 2 ust. 1 zlecenia przekazać w ten sam sposób producentom narzędzi. Sprostowania użytkowcy narzędzi, dokonane stosownie do § 3 ust. 5, winien handlarz narzędzi uwzględnić przy swoim zamówieniu albo przekazać je producentowi narzędzi.

(2) Zleceń, udzielonych przez użytkowcę narzędzi bez podziału według ilości zapotrzebowania stosownie do § 2 ust. 2 (zlecenia drobne), mogą handlarze narzędzi użyć jako zapotrzebowania na następny miesiąc w ramach swego dotychczasowego sortymentu celem uzupełnienia składu. Zamówienia te wolno skutecznie po raz pierwszy za miesiąc marzec 1943 r.

(3) Handlarz narzędzi musi dać sobie pokwitować odbiór narzędzi dostarczonych bez podziału i przechowywać pokwitowanie przez dwa lata jako dowód zamówień dla uzupełnienia składu.

§ 5

Deklaracja zamówieniowa.

(1) Zamówień na dostawę narzędzi wolno udzielać i przyjmować tylko wówczas, gdy zamawiający w piśmie zawierającym zamówienie złoży podpisaną przez siebie deklarację następującej treści:

„Zamówienia dokonuje się w pełnej znajomości rozporządzenia Führer'a celem ochrony gospodarki zbrojeniowej z dnia 21 marca 1942 r. i zarządzenia Nr 12 Urzędu Gospodarowania Żelazem i Stalą w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 28 lutego 1943 r.“

(2) Zamawiający i dostawca winni pisma zawierające zamówienie wzgl. ich odбитki, zaopatrzone w taką deklarację, przechowywać przez dwa lata celem umożliwienia w każdym czasie wglądu właściwym placówkom służbowym.

(3) Handlarzom narzędzi wolno przyjmować zlecenia drobne bez deklaracji według ust. 1.

§ 6

Kartoteka narzędzi.

(1) Każdy użytkowca narzędzi posiadający narzędzia, wymienione w § 1 ust. 1, winien założyć kartotekę narzędzi i prowadzić ją bieżąco.

(2) Kartotekę narzędzi należy prowadzić oddzielnie według rodzajów narzędzi, wymiarów i tworzywa, z którego narzędzia sporządzono (podział według stali narzędziowej, stali szybko tnącej i metalu twardego), i musi ona uwidaczniać

1. każdorazowy zapas według ilości sztuk,
2. ruch składowy przez przychód i rozchód z podaniem daty i dostawcy wzgl. odbiorcy,
3. właściciela, o ile trzyma się na składzie zapasy obce,
4. utrzymującego skład i miejsce składu, o ile zapasy trzyma się w obcym składzie.

(3) Aus der Werkzeugkartei müssen jederzeit

1. die noch ausstehenden nach Monatsbedarfsmengen gegliederten Bestellungen von Werkzeugen der in § 1 genannten Art ersichtlich sein,

2. eine Berechnung des Wertes der verbrauchten Werkzeuge möglich sein.

(4) Die Gruppe Industrie in der Hauptgruppe Gewerbliche Wirtschaft und Verkehr in der Zentralkammer für die Gesamtwirtschaft im Generalgouvernement erläßt Richtlinien über die Berechnung des Wertes der verbrauchten Werkzeuge (Abs. 3 Nr. 2).

(5) Der Werkzeugverbraucher hat in die Kartei auch die selbsthergestellten Werkzeuge handelsüblicher Art aufzunehmen.

(6) Eine Werkzeugkartei ist nicht erforderlich, wenn der Werkzeugverbraucher Karteien, Bücher oder Aufzeichnungen führt, aus denen die in Abs. 2 und 3 geforderten Angaben ohne weiteres ersichtlich sind.

(7) Auch öffentliche Verwaltungen und Betriebe haben vorbehaltlich des Abs. 6 eine Werkzeugkartei zu führen.

(8) Ein Werkzeugverbraucher, dessen Verbrauch den Betrag von 400 Zloty bzw. 200 Reichsmark in einem Kalendervierteljahr nicht übersteigt, braucht keine Werkzeugkartei zu führen.

§ 7

Ausnahmevorschrift.

Der Leiter der Bewirtschaftungsstelle für Eisen und Stahl im Generalgouvernement kann allgemein oder im Einzelfall Ausnahmen von dieser Anordnung zulassen oder vorschreiben.

§ 8

Strafvorschrift.

Wer dieser Anordnung zuwiderhandelt, wird nach § 3 der Verordnung über die Errichtung der Bewirtschaftungsstelle für Eisen und Stahl im Generalgouvernement vom 27. Januar 1940 (VBI GG. I S. 43) in der Fassung des Artikels 2 der Verordnung zur Änderung von Strafbestimmungen vom 16. Juli 1941 (VBI GG. S. 429) und der Verordnung des Führers zum Schutze der Rüstungswirtschaft vom 21. März 1942 (VBI GG. S. 250) bestraft.

§ 9

Schlußvorschrift.

Diese Anordnung tritt am Tage der Verkündung in Kraft.

K r a k a u, den 28. Februar 1943.

**Der Leiter
der Bewirtschaftungsstelle für Eisen und Stahl
im Generalgouvernement
F i s c h e r**

(3) Z kartoteki narzędzi w każdym czasie

1. muszą być widoczne nie wykonane jeszcze zamówienia na narzędzia, rodzaju wymienionego w § 1, podzielone według ilości miesięcznego zapotrzebowania,

2. musi być możliwe obliczenie wartości narzędzi zużytych.

(4) Grupa Przemysł w Grupie Głównej Gospodarka Przemysłowa i Ruch w Izbie Centralnej dla Gospodarki Ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie wydaje wytyczne w sprawie obliczania wartości narzędzi zużytych (ust. 3 p. 2).

(5) Użytkowca narzędzi winien również wciągnąć do kartoteki wytworzone przez siebie narzędzia rodzaju przyjętego w handlu.

(6) Kartoteka narzędzi nie jest wymagana, jeżeli użytkowca narzędzi prowadzi kartoteki, księgi lub zapiski, z których bez zastrzeżeń widoczne są dane, wymagane w ust. 2 i 3.

(7) Także publiczne zarządy i zakłady winny, z zachowaniem ust. 6, prowadzić kartotekę narzędzi.

(8) Użytkowca narzędzi, którego zużycie w kwartale kalendarzowym nie przekracza kwoty 400 złotych wzgl. 200 marek niemieckich, nie potrzebuje prowadzić kartoteki narzędzi.

§ 7

Przepis wyjątkowy.

Kierownik Urzędu Gospodarowania Żelazem i Stalą w Generalnym Gubernatorstwie może ogólnie lub w poszczególnym wypadku dopuścić lub zarządzić wyjątki od niniejszego zarządzenia.

§ 8

Przepis karny.

Kto wykracza przeciwko niniejszemu zarządzeniu podlega karze według § 3 rozporządzenia o założeniu Urzędu Gospodarowania Żelazem i Stalą w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 27 stycznia 1940 r. (Dz. Rozp. GG. I str. 43) w brzmieniu artykułu 2 rozporządzenia celem zmiany postanowień karnych z dnia 16 lipca 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 429) i rozporządzenia Führer'a celem ochrony gospodarki zbrojeniowej z dnia 21 marca 1942 r. (Dz. Rozp. GG. str. 250).

§ 9

Przepis końcowy.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

K r a k a u, dnia 28 lutego 1943 r.

**Kierownik
Urzędu Gospodarowania Żelazem i Stalą
w Generalnym Gubernatorstwie
F i s c h e r**